

Dani e-infrastrukture 2016

Na Srcu su od 23. do 25. svibnja 2016. održani Dani e-infrastrukture kao završna manifestacija proslave 45. godišnjice rada. Namjera je Srcaš bila da okupe s jedne strane IT stručnjake koji sudjeluju u izgradnji i održavanju e-infrastrukture, korisnike tih sustava, ali i dužnosnike koji donose odluke o ulaganju u znanost. U tome su djelomično uspjeli, jer se pozivu odazvala samo nekolicina "upravljača". Dani e-infrastrukture ubuduće će zamjenjivati tradicionalna okupljanja korisnika u Srcu kao što su Dan sustava AAI@EduHr, Dan digitalnih repozitorija i Okupljanje korisnika ISVU REST API-ja.

Dok se gradila mreža CARNet, novim članicama isporučivali smo mrežnu opremu i Unix server za osnovne servise poput e-maila, weba i ftp-a. Danas pojam e-infrastrukture podrazumijeva mnogo više usluga. Od mrežne infrastrukture, koja se sve više podrazumijeva i postaje nevidljiva (dok ne zakaže), podatkovnih centara, spremišta za podatke i virtualnih servera, do posredničkog sloja (autentikacija i autorizacija, nadzor i sigurnost, evidencija, naplata...), pa preko podatkovnog sloja (digitalni repozitoriji i arhivi) do aplikativnog sloja koji korisnicima omogućava lakoću pristupa (registri i portali, sustavi za e-učenje, alati za kolaboraciju, podršku poslovnim procesima i odlučivanju...). S obzirom na složenost takvih sustava, prirodno je da se događa centralizacija i koncentracija tih usluga u specijaliziranim ustanovama.

Događanje se proteglo na tri dana. Prvi dan posvećen je financiranju informatike kao podrške znanstvenom i obrazovnom radu. Znanstvenici koji sudjeluju u međunarodnim projektima suglasni su u tvrdnji da bez dobre e-infrastrukture danas nije moguć ozbiljan znanstveno istraživački rad. Problemi se javljaju tu, kod kuće. Sznali smo da se po izdvajanju za znanost Hrvatska nalazi u prosjeku okruženja, za razliku od Slovenije koja je ulaganja povećala do prosjeka EU. Kod nas se znanost još tretira kao trošak, umjesto kao ulaganje u inovacije koje trebaju povući za sobom gospodarstvo. U tom je smislu bilo zanimljivo izlaganje dr. sc. Dubravka Kičića, izvršnog direktora i predsjednika uprave BIOCentra o ulozi e-infrastrukture u razvoju biotehnologije. U futurističkoj zgradi unutar bivše vojarnje na Borongaju napravljen je inkubator s dobro opremljenim laboratorijima koji omogućava znanstvenicima da svoja otkrića provjere, razviju i pretvore u proizvode, prije nego se otisnu u poduzetničke vode. Smisao je centra upravo u tome da olakša i ubrza put od istraživanja do komercijalne eksploatacije.

Akademik dr. sc. Dario Vretenac, predsjednik Upravnog odbora Hrvatske zaklade za znanost upoznao nas je djelatnošću Zaklade, financiranjem znanstvenih projekata. Istaknuo je da pri planiranju projekta poželjno računati i na trošak za korištenje e-infrastrukture.

Prof. dr. sc. Zlatan Car, prorektor za informatiku Sveučilišta u Rijeci, upoznao je prisutne s razvojem

Računskog centra sveučilišta u Rijeci, koje je usporedo sa znatnim ulaganjem nastojalo smanjiti troškove objedinjavanjem usluga na razini sveučilišta. Financiranjem su pokrili trošak nabave superračunala Bura i održavanja za pet godina, ali još uvijek treba plaćati režije, radi čega korištenje računalnih resursa naplaćuju korisnicima koji nisu sastavnice Riječkog sveučilišta. Srce još uvijek pruža svoje usluge besplatno, zahvaljujući podršci Ministarstva znanosti, ali pitanje je do kada će takva praksa opstati. Po svemu sudeći svi će znanstveni projekti morati izdvojiti ponešto za korištenje e-infrastrukture, jer im je to isplativije nego da je sami razvijaju za potrebe pojedinog projekta. Sredstva dobijena iz EU tu su od presudne važnosti. Tako smo saznali da nam je ponuđeno 20 milijuna eura za edukaciju znanstvenika o korištenju e-infrastrukture.

Izlaganja drugog dana posvećena su izgradnji otvorenog znanstveno-obrazovnog oblaka u Hrvatskoj. Dat je pregled infrastrukture za napredno računanje (clusteri), pa se pričalo o primjerima njihove primjene, na primjer za klimatske simulacije. Istaknuo bih predavanje o Nacionalnom identifikacijskom i autentifikacijskom sustavu (NIAS) koje je održao Dražen Božić iz Uprave za e-Hrvatsku. Radi se izgradnji single-sign-on sustava za cijelu EU, a NIAS je njegova sastavnica. Osim elektroničkih identiteta koje izdaje FINA, vrijede i akademski identiteti iz AAI@EduHr, te identiteti koje izdaju neke banke u Hrvatskoj. Poslije ručka prezentacije su bile posvećene ISVU REST API-ju.

Zadnji dan posvećen je digitalnim repozitorijima u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, pa se pričalo o Dabru (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji), Hrčku (Portal znanstvenih časopisa), ARA-i (Agregator hrvatskih repozitorija i arhiva) i CRIS-u (Current Research Information System), sustavu koji je u izgradnji a treba postati neka vrsta Googlea za pretraživanje aktualnih znanstvenih istraživanja. Tu će se moći pronaći profile znanstvenika i znanstvenih ustanova, njihova istraživanja i projekti, događanja...

Kao i uvijek prisustvovanje ovakvim skupovima pruža priliku da se nauči nešto novo, upozna zanimljive ljude i utvrdi poznanstva s kolegama iz drugih gradova. Vidimo se ponovo nagodinu.

Radoznalci koji nisu mogli doći do Zagreba mogli su pratiti izlaganja preko video linka. Dodatni podaci i događanju i linkovi na prezentacije dostupni su ovom linku:

<http://www.srce.unizg.hr/dei2016> [1]

pon, 2016-05-30 10:06 - Aco Dmitrović **Vijesti:** [Događanja](#) [2]

Vote: 5

Vaša ocjena: Nema Average: 5 (2 votes)

Source URL: <https://sysportal.carnet.hr/node/1648>

Links

[1] <http://www.srce.unizg.hr/dei2016>

[2] <https://sysportal.carnet.hr/taxonomy/term/43>